

وصت نامہ
امام صادق علیہ السلام

استاد نظری منفرد

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

دانلود منبرهای مکتوب

مناسبتی و موضوعی

کلیک نمایید.

نکته بسیار مهم:

سایت طلبه یار هیچگونه مسئولیتی در قبال محتوای منبر سخنرانان ندارد. مجموعه طلبه یار و فیش منبر هیچگونه دخل و تصرفی در گفته های سخنرانان ندارد.

مسئولیت استفاده از مطالب در جهت بیان برای مردم بر عهده شما مخاطب محترم می باشد.

لطفا از صحت و سقم محتوایی که قرار است برای مردم بیان کنید همیشه مطمئن باشید.

مسئولیت شرعی بیانات و سخنان هر کس بر عهده خودش است.

فهرست مطالب

۷ خلفای هم عصر امام صادق

۱۰..... جملاتی از وصیت نامه امام صادق

۱۷ مذمت ظلم به دیگران

۲۷..... امامت امام صادق در خفقان

۳۳ ذکر مصیبت

مجلس: وصیت نامه امام صادق (ع)

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ مَصَائِرُ الْخَلْقِ وَ عَوَاقِبُ
الْأَمْرِ، نَحْمَدُهُ عَلَى عَظِيمِ إِحْسَانِهِ وَ نَيِّرِ بُرْهَانِهِ وَ
نَوَامِي فَضْلِهِ وَ اَمْتِنَانِهِ.

ثُمَّ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا حَبِيبِ
إِلِهِ الْعَالَمِينَ، اِبَا الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى
أَهْلِ بَيْتِهِ الظَّاهِرِينَ المعصومين المكرَّمين، سَيِّمًا
بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ.

روز شهادت امام ششم امام به حق ناطق حضرت
امام جعفر صادق صلوات الله عليه هست.

خلفای هم عصر امام صادق

حضرت متولد سال ۸۳ هستند زمان عبدالملک بن مروان بوده، ۳ سال از حکومت عبدالملک باقی بود.

او تا ۸۶ قدرت را در اختیار داشت و شهادتشان سال ۱۴۸ بود، در سال شهادتشان اختلافی نیست علی القاعده سن مبارک حضرت ۶۵ سال می‌شود که از همه ائمه بیشتر بوده.

اما برخی ولادت حضرت را در سنه ۸۰ نوشتند، اگر ولادت حضرت در سنه ۸۰ باشد، آن وقت سن مبارک حضرت هنگام شهادت ۶۸ سال هست.

خلفایی که در عصر حضرت بودند یک بخشی خلفای مروانی هستند، عبدالملک مروان ولید بن

عبدالملک، سلیمان ابن عبدالملک، عمر بن
عبدالعزیز، یزید بن عبدالملک، هشام ابن
عبدالملک، ولید ابن یزید ابن عبدالملک، ابراهیم
ابن ولید بن عبدالملک، مروان بن محمد که آخرین
خلیفه مروانی هست.

بعد ابوالعباس سفاح، موسس حکومت عباسیه،
و بعد از ۴ سال از حکومت سفاح و مرگش در سنه
۱۳۶ منصور دوانقی برادر سفاح قدرت را در دست
گرفت، ۱۲ سال بعد از حکومت منصور حضرت به
شهادت رسید.

البته منصور تا سنه ۲۵۶ قدرت را در اختیار
داشت.

این یک اجمالی از خلفای عصر حضرت صادق
صلوات الله علیه بود.

همانطور که مستحضرید از دوران حکومت
مروانی‌ها تا عباسی‌ها، یک فرصتی شد تا امام صادق
علیه السلام توانست هم شاگردان خوبی تربیت کند
۴ هزار راوی و هم احادیث فراوانی.

تقریباً مجموعه احادیثی که از معصومین علیه
السلام به ما رسیده حدود ۶۰ هزار حدیث هست؛ از
این ۶۰ هزار حدیث ۳۸ هزار حدیث از امام صادق
هست، ۹ هزار تا احادیث از امام باقر هست، تا اینجا
می‌شود ۴۷ هزار تا.

هزار تا از حضرت مجتبی هست، ۲ هزار تا از امام
حسین علیه السلام، بقیه هم از باقی ائمه هست.

نقش امام صادق را در احادیث ملاحظه می‌کنید
که چقدر حدیث...
به زبان آسان هست گفتن ۳۸ هزار حدیث، در
فنون مختلف علم، علم فقه، علم کلام، علم تفسیر،
اخلاق و همینطور علوم اعتقادات، مثل توحید
مفضل که خیلی از روایات توحیدی از این بزرگوار نقل
شده.

جملاتی از وصیت نامه امام صادق

اجازه بدهید چون روز شهادت هست من هر
مقدار حافظه‌ام یاری کرد وصیت نامه حضرت را
تقدیمتان کنم.

با دو سه تا سند این وصیت‌نامه نقل شده یک
کسی می‌گوید من خدمت آقا امام صادق علیه

السلام بودم، آقازاده‌شان حضرت موسی محضرشان
نشسته بود، فرزندش را در این وضعیت وصیت کرد.
در پایان این وصیت که یکی از ناقلین این وصیت
حضرت رضا علیه السلام هست، ایشان می‌فرماید:

فَمَا تَرَكَ هَذِهِ الْوَصِيَّةَ إِلَى أَنْ تُوفِّيَ.^۱

۱. حلیة الاولیاء و طبقات الاصفیا، ج ۳ ص ۱۹۵ (يَا بُنَيَّ! اِقْبِلْ وَصِيَّتِي، وَ
اِحْفَظْ مَقَالَتِي، فَإِنَّكَ إِنِ حَفِظْتَهَا تَعِيشُ سَعِيداً وَ تَمُوتُ حَمِيداً! يَا بُنَيَّ!
مَنْ رَضِيَ بِمَا قَسَمَ لَهُ اسْتَغْنَى، وَ مَنْ مَدَّ عَيْنَهُ إِلَى مَا فِي يَدِ غَيْرِهِ مَاتَ
فَقِيراً،

وَ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِمَا قَسَمَهُ اللَّهُ لَهُ أَتَاهَمَ اللَّهُ فِي قَضَائِهِ، وَ مَنْ اسْتَصَغَرَ زَلَّةَ
نَفْسِهِ اسْتَغْطَمَ زَلَّةَ غَيْرِهِ، وَ مَنْ اسْتَصَغَرَ زَلَّةَ غَيْرِهِ اسْتَغْطَمَ زَلَّةَ نَفْسِهِ! يَا
بُنَيَّ! مَنْ كَشَفَ حِجَابَ غَيْرِهِ انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ بَيْتِهِ، وَ مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْبُغْيِ
قَتَلَ بِهِ، وَ مَنْ احْتَفَرَ لِإِخِيهِ بئراً سَقَطَ فِيهَا، وَ مَنْ دَاخَلَ السُّفَهَاءَ حَقِّراً، وَ
مَنْ خَالَطَ الْعُلَمَاءَ وَفَّراً، وَ مَنْ دَخَلَ مَدَاخِلَ السُّوءِ أَتَاهَمَ! يَا بُنَيَّ! إِيَّاكَ أَنْ

به قدری این وصیت نامه جامع هست و کامل
هست و مسائل انسانی اخلاقی در آن مطرح است،
حضرت رضا می‌فرماید: همیشه دستورالعین پدرم
موسی بن جعفر بود.

تُرِّرِي بِالرَّجَالِ فَيُرِّرِي بِكَ، وَ إِيَّاكَ وَ الدُّخُولَ فِيمَا لَا يَغْنِيكَ فَتَذِلَّ لِدَلِّكَ! يَا
بُنَيَّ! قُلِ الْحَقَّ لَكَ أَوْ عَلَيَّكَ تُسْتَشَانُ مِنْ بَيْنِ أَقْرَانِكَ! يَا بُنَيَّ! كُنْ لِكِتَابِ
اللَّهِ تَالِيًا، وَ لِلْإِسْلَامِ فَاشِيًا، وَ بِالْمَعْرُوفِ آمِرًا، وَ عَنِ الْمُنْكَرِ نَاهِيًا، وَ لِمَنْ
قَطَعَكَ وَاصِلًا، وَ لِمَنْ سَكَتَ عَنْكَ مُبْتَدِيًا، وَ لِمَنْ سَأَلَكَ مُعْطِيًا، وَ إِيَّاكَ وَ
النَّمِيمَةَ، فَإِنَّهَا تَزْرَعُ الشُّخْنَاءَ فِي قُلُوبِ الرِّجَالِ، وَ إِيَّاكَ وَ التَّعَرُّضَ لِعُيُوبِ
النَّاسِ فَمَنْزِلَةُ التَّعَرُّضِ لِعُيُوبِ النَّاسِ بِمَنْزِلَةِ الْهَدَفِ! يَا بُنَيَّ! إِذَا طَلَبْتَ
الْجُودَ فَعَلِّمْنَاكَ بِمَعَادِينِهِ، فَإِنَّ لِلْجُودِ مَعَادِينَ، وَ لِلْمَعَادِينَ أَصُولًا، وَ لِلْأَصُولِ
فُرُوعًا، وَ لِلْفُرُوعِ ثَمَرًا، وَ لَا يَطْيِبُ الثَّمَرُ إِلَّا بِأَصُولٍ، وَ لَا أَصْلٌ ثَابِتٌ إِلَّا
بِمَعْدِنٍ طَيِّبٍ! يَا بُنَيَّ! إِنْ زُرْتَ فَرَزِ الْاِخْتِيَارَ، وَ لَا تُزِرِ الْفَجَّارَ، فَإِنَّهُمْ صَخْرَةٌ لَا
يَتَفَجَّرُ مَآوَهَا، وَ شَجَرَةٌ لَا يَخْضَرُ وَرَقُهَا، وَ أَرْضٌ لَا يَطْهَرُ عُشْبُهَا! قَالَ عَلِيُّ بْنُ
مُوسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: فَمَا تَرَكَ هَذِهِ الْوَصِيَّةَ إِلَيَّ أَنْ تُؤْفَى.

وصیت‌نامه این هست:

حضرت در آغاز این وصیت‌نامه به فرزندشان

می‌فرمایند:

اقْبَلْ وَصِيَّتِي، وَ احْفَظْ مَقَالَتِي،

این وصیت را حفظ کن و این سخن را بپذیر،

فَإِنَّكَ إِنْ حَفِظْتَهَا تَعِيشُ سَعِيداً وَ تَمُوتُ حَمِيداً!

اگر این وصیت را بپذیری زندگی خوبی خواهی

داشت و هم مرگت یک مرگ محمودی هست، مورد

ستایش مردم هستی و قبل از مرگت تو را

می‌ستایند.

بعد حضرت می‌فرمایند:

۱. يَا بُنَيَّ! مَنْ رَضِيَ بِمَا قُسِّمَ لَهُ اسْتَعْنَى،

هر کسی که راضی شد به مقدراتش، به آنچه که خدا برایش تقدیر و تقسیم کرده، آن آدم آدم بی‌نیازی هست.

آدم بی‌نیاز کسی نیست که زیاد پول داشته باشد، زیاد امکانات داشته باشد، انسان بی‌نیاز آن کسی هست که به مقدرات الهی راضی باشد،

الرِّزْقُ مَقْسُومٌ.^۱

رزق مقسوم هست.

۲. وَ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِمَا قَسَمَهُ اللَّهُ لَهُ اتَّهَمَ اللَّهَ

فِي قَضَائِهِ،

۱. غرر الحکم: ۹۶ (الإمام علیُّ علیه السلام: الرِّزْقُ مَقْسُومٌ، الحَرِيصُ

مَخْرُومٌ)

کسی که راضی نشد به مقدراتش، خدا را متهم کرده و این خلاف عدل و انصاف هست که انسان خدا را متهم بکند؛ چون خداوند نه بخیل هست و نه ندار هست؛

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ^ص وَاللَّهُ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ. ^۱

او دائم الفضل هست و همه بنده‌هایش را دوست دارد،

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ. ^۲

۱. سوره فاطر آیه ۱۵

۲. سوره حج آیه ۶۵ (أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي

فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ ^ص إِنَّ اللَّهَ
بِالنَّاسِ لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ.)

۳. وَ مَنْ مَدَّ عَيْنَهُ إِلَىٰ مَا فِي يَدِ غَيْرِهِ مَاتَ فَقِيرًا،

اگر کسی چشمش را فقط به دست دیگران بدوزد که دیگران چه دارند من ندارم؛ معمولاً ما نگاهمان به کاستی‌ها هست، به داده‌هایی که خدا به ما داده کمتر توجه می‌کنیم، این انسان چون همیشه خودش را نیازمند می‌بیند فقیر می‌میرد.

۴. وَ مَنْ اسْتَصْعَرَ زَلَّةً نَفْسِهِ اسْتَعْظَمَ زَلَّةً غَيْرَهُ،

کسی که لغزش‌های دیگران را زیاد دید لغزش‌های خودش را کم می‌بیند گوید دیگران خطا می‌کنند من که خطا نمی‌کنم دیگران اشتباه می‌کنند می‌لغزند من که اشتباه نمی‌کنم اشتباه دیگران را بزرگ دیدن و اشتباه خود را کوچک و حقیر دیدن.

نقطه مقابله هم در روایت هست:

وَمَنْ اسْتَصْغَرَ زَلَّةً غَيْرِهِ اسْتَغْظَمَ زَلَّةَ نَفْسِهِ!

زلت یعنی لغزش، کسی که لغزش خودش را زیاد
دید دیگران را کمتر و عاری از خطا می‌دید.

۵. مَنْ كَشَفَ حِجَابَ غَيْرِهِ انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ بَيْتِهِ،

کسی که سرّ دیگران را فاش کرد، اسرار دیگران را
برملا کرد، اسرار خودش برملا می‌شود،

كَمَا تَدِينُ تُدَانُ!^۱

همانطوری که عمل بکنی با تو عمل می‌شود.

مذمت ظلم به دیگران

۶. وَ مَنْ سَلَّ سَيْفَ الْبَغْيِ قُتِلَ بِهِ،

۱. غرر الحکم: ۷۲۰۸

کسی که شمشیر ستم را از نیام بیرون کشید با
همان شمشیر کشته می‌شود.

این را ما در ایام خودمان مشاهده کردیم، دیدیم
کسانی در دنیا بودند مثل قذافی‌ها، مثل صدام‌ها و
دیگران این‌ها به چه نکبتی گرفتار شدند!

در خصوص ظلم ما خیلی احادیث داریم، برخی از
احادیث قدسی هستند:

الظُّلْمُ ظُلْمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ۱

در حدیث قدسی هست خدای متعال می‌فرماید:

و عِزَّتِي وَ جَلَالِي، لَا يَجُوزُنِي ظُلْمٌ ظَالِمٍ. ۲

۱. الکافی: ۱۱/۳۳۲/۲

۲. المحاسن: ۱۸/۶۸/۱. (الإمام عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: وَ

عِزَّتِي وَ جَلَالِي، لَا يَجُوزُنِي ظُلْمٌ ظَالِمٍ وَ لَوْ مَسَحَتْهُ بِكَفٍّ، وَ

به عزت و جلالم سوگند از ظلم و ظالم نمی‌گذرم.
یک روایتی یادم آمد از حضرت صادق که اینجا
جایش هست، حضرت به حفص بن غیاث فرمودند
که:

إِنْ زُرْتَ فَزُرِ الْأَخْيَارَ، وَ لَا تَزِرِ الْفَجَّارَ،

به سراغ اخیار برو و آنها را زیارت کن، سراغ فجره و
فسقه نرو،

اتدري من هم؟^۱

نَطَحَتْهُ مَا بَيْنَ الشَّاةِ الْقَرْنَاءِ إِلَى الشَّاةِ الْجَمَّاءِ، فَيَقْتَضِ اللَّهُ لِلْعِبَادِ بَعْضِهِمْ
مِنْ بَعْضٍ حَتَّى لَا يَبْقَى لِأَحَدٍ عِنْدَ أَحَدٍ مَظْلَمَةٌ، ثُمَّ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ إِلَى
الْحِسَابِ.)

۱. بحار الأنوار: ج ۷۸ ص ۱۹۳ ح ۷. (الإمام الصادق عليه السلام: فازَّ

وَاللَّهُ الْأَبْرَارُ، أَتَدْرِي مَنْ هُمْ؟ هُمُ الَّذِينَ لَا يُؤْذُونَ الدَّرَّ.)

می‌دانی اخیار کیا هستند، ابرار چه کسانی

هستند؟

که قرآن مجید می‌فرماید:

تفسیر علی بن ابراهیم ص ۴۹۳. (عن أبيه، عن القاسم بن محمد، عن المنقري، عن حفص بن - غياث قال: قال أبو عبد الله عليه السلام: يا حفص ما منزلة الدنيا من نفسي إلا بمنزلة الميتة إذا اضطرت إليها أكلت منها، يا حفص: إن الله تبارك وتعالى علم ما العباد عاملون، وإلى ما هم صائرون، فحلم عنهم عند أعمالهم السيئة، لعلمه السابق فيهم، فلا يغرناك حسن الطلب ممن لا يخاف الفوت، ثم تلا قوله: تلك الدار الآخرة - الآية " وجعل يبكي ويقول: ذهب والله الأمانى عند هذه الآية.

ثم قال فازوا والله الأبرار، أتدري من هم؟ هم الذين لا يؤذون الذر، كفى بخشية الله علما، وكفى بالاعتزاز بالله جهلا، يا حفص إنه يغفر للجاهل سبعون ذنبا قبل أن يغفر للعالم ذنبا واحدا، ومن تعلم وعلم وعمل بما علم دعي في ملكوت السماوات عظيما، فقليل: تعلم لله، وعمل لله،
(وعلم لله.)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ،^۱

الَّذِينَ لَا يُؤْذُونَ الذَّرَّةَ.

ابرار کسانی هستند که آزارشان به مورچه هم
نمی‌رسد، چه برسد به انسان.

کسانی که آسیبشان حتی به یک حیوان کوچک
نمی‌رسد.

وَمَنْ سَلَ سَيْفَ الْبَغْيِ قُتِلَ بِهِ.

لذا فرمودند: کسی که شمشیر ستم را از غلاف
بیرون آورد، با همان شمشیر کشته می‌شود.

۷. وَ مَنْ احْتَفَرَ لِاخِيهِ بئراً سَقَطَ فِيهَا،

بئر مونث مجازی هست، در آیه شریفه هست:

۱. سوره مطفین آیه ۲۲

بِئْرٍ مُّعْظَلَةٍ. ۱

بئر صفتش مونث هست.

وَمَنْ أَحْتَفَرَ لِإِخِيهِ بَيْئْرًا سَقَطَ فِيهَا،

کسی که چاهی را برای دیگران کند خودش در آن

چاه سقوط می‌کند.

۸. وَمَنْ دَاخَلَ السُّفْهَاءَ حُقْرًا،

کسی که با سفیهان نشست کوچک می‌شود،

چون انسان را با رفیقش می‌شناسند.

کسی که با سفیهان نشست حقیر می‌شود، چون

خوی آنها در او اثر گذاشت.

۱. سوره حج آیه ۴۵ (فَكَأَيُّنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ

عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعْظَلَةٍ وَقَصْرِ مَشِيدٍ.)

۹. وَ مَنْ خَالَطَ الْعُلَمَاءَ وَقَّرَ،

به حضرت کاظم فرمودند: هر کسی با علما و دانشمندان مجالست داشت و قار پیدا می‌کند، سنگین می‌شود، با شخصیت می‌شود.

۱۰. وَ مَنْ دَخَلَ مَدَاخِلَ السُّوءِ اتُّهِمَ!

اگر کسی پاکدامن بود اما به جایی رفت که جای بدی هست مورد اتهام واقع می‌شود.

کسی که به میخانه رفت ولو می نخورد می‌گویند این اهل شراب هست، انسان باید بپرهیزد از مواضع اتهام که این فرمایش حضرت هست.

۱۱. يَا بُنَيَّ! قُلِ الْحَقُّ لَكَ أَوْ عَلَيَّ،

سخن حق را بگو چه به نفعت باشد و چه به ضررت باشد.

۱۲. يَا بُنَيَّ! إِذَا طَلَبْتَ الْجُودَ، فَإِنَّ لِلْجُودِ مَعَادِينَ،
وَ لِلْمَعَادِينَ أُصُولًا، وَ لِلأُصُولِ فُرُوعًا، وَ لِلْفُرُوعِ ثَمَرًا، وَ
لَا يَطِيبُ الثَّمَرُ.

برو به معدن جود برس؛ چون هر معدنی یک اصل و ریشه‌ای دارد، یک فروعات و ثمراتی دارد.

شاید مقصود از این فرمایش این باشد که اصل جود و معدن جود خدا هست، همه چیز مال اوست و از اوست.

انسان تصور نکند یک وقتی آنچه که دارد از خودش هست، این فکر قارونی هست.
وقتی به قارون گفته شد:

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنْسَ
نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي. ^۱

آن پول‌ها را دانش من جمع کرد، تصور کرد که
خودش روی پای خودش ایستاده؛ آن دانش را کی
داد، آن فهم را کی داد، آن پول را کی داد که انسان
بتواند انقدر مال گردآوری کند؟

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي.

۱. سوره قصص آیه ۷۷ و ۷۸ (وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا
تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ
الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ). / قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
عِنْدِي ۖ أَوْلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ
قُوَّةً وَأَكْثَرَ جَمْعًا ۖ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ.)

این فکر فکر قارونی هست، متاسفانه برخی از افراد در همین زمانه این فکر را دارند که تصور می‌کنند هنر آنها و فکر آنها باعث شده که این همه برایشان مال گردآوری و جمع شده.

این‌ها بخش‌هایی از فرمایشات بود،

إِنْ زُتَ فَزُرِ الْأَخْيَارَ، وَ لَا تَزُرِ الْفُجَّارَ.

خواستی زیارت بکنی اخیار را زیارت کن سراغ فجار
نرو.

این وصیت‌نامه حضرت صادق صلوات الله علیه
به آقا حضرت موسی بن جعفر هست، که حضرت
رضا می‌فرماید:

فَمَا تَرَكَ هَذِهِ الْوَصِيَّةَ إِلَى أَنْ تُؤْفَى.

این وصیت را پدرم ترک نکرد تا از دنیا رفت.

امامت امام صادق در خفقان

یک جریانی من از حضرت عرض بکنم، معجزات حضرت هم زیاد هست فضائل که الی ماشاءالله.
عمرو بن ابی مقدم می‌گوید: من هر وقت امام صادق علیه السلام را می‌دیدم می‌دانستم که:
أَنَّ مِنْ أَوْلَادِ النَّبِيِّينَ.

از اولاد انبیا است.

و همه خودشان را مرهون علم و دانش حضرت می‌دانستند، ابوحنیفه می‌گفت:

لَوْ لَا السَّنْتَانِ لَهَلَكَ النِّعْمَانُ.^۱

۱. مختصر التحفة الاثنی عشریة، ص ۹

اگر آن دو سال نبود که من از امام صادق
آموختم...

ابوحنیفه امام اعظم در آن امام اربعه هست.
یا مالک بن انس صاحب کتاب المؤطا، خیلی
اظهار محبت می‌کرد.

صاحب مناقب نقل می‌کند، ایشان هم از حضرت
صادق علیه السلام آموخت، آن هم در آن شرایط
سخت، در شرایط خفقان، شرایطی که منصور
بچه‌های امام حسن مجتبی را در حاشیه کوفه زیر
زمین زندانی کرده بود و به زنجیر بسته بود، نه روز را
می‌دیدند و نه شب.

با ذکر به همدیگر می‌گفتند ظهر شده، با ذکر به
هم می‌گفتند صبح شده یا شب شده.

یک وقتی عبدالله بن حسن که مادرش دختر
امام حسین بود، فاطمه بنت الحسین مادرش بود،
در زندان تاریک کنار برادرزاده‌اش که علی عابد
هست، علی عابد پدر حسین بن علی صاحب فخر
هست که در مکه شهید شده، حسین بن علی داماد
امام صادق بود.

علی عابد در زندان با عمویش عبدالله بن حسن
بود، عبدالله از فشار زنجیرهایی که به او بسته
بودند گفت: آخ!

علی برادرزاده‌اش گفت: عمو چرا گفתי آخ؟

گفت: این زنجیرها به من فشار آورد.

گفت: به این نگهبانی که الان می‌آید برای ما غذا
بیاورد من به او می‌گویم زنجیرهای تو را به من ببندد
و زنجیرهای من را به تو ببندد!
آخ نگو؛ چون آخ که می‌گویی از ثواب خودت
می‌کاهی و از ظلمی که منصور به ما کرده می‌کاهی.
و بعد هم سقف آن زمین را خراب کردند و همه را
کشتند.

امام صادق علیه السلام در یک همچنین عصر
خفقانی بود آن وقت این برکات، این فضائل، این
تلاش‌ها...

گاهی شاگردها نوعاً در ایام حج با حضرت ملاقات
می‌کردند، آن هم در مکه و الا نمی‌شد، اینکه خدمت
حضرت می‌رسیدند می‌فرمود:

إِنِّي لَأُحِبُّ رِيحَكُمْ وَ أَرْوَاحَكُمْ. ۱

به شاگردان کوفه می‌فرمود: من بوی شما را

دوست دارم، من روان و روح شما را دوست دارم.

ایشان علاقمند بود چون می‌دانست آنها در چه

شرایطی هستند و چقدر در سختی زندگی می‌کنند.

الا ایها حال این سفره گسترده‌ای که امروز ما سر

این سفره نشسته هستیم و از نعمات آن بهره‌مند

۱ . بحار الانوار جلد ۶۵ صفحه ۲۸ (عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمْرَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: وَ اللَّهُ إِنِّي لَأُحِبُّ رِيحَكُمْ وَ أَرْوَاحَكُمْ وَ زِيَارَتَكُمْ وَ إِنِّي لَعَلَى دِينِ اللَّهِ وَ دِينِ مَلَائِكَتِهِ فَأَعِينُوا عَلَي ذَلِكَ بِوَرَعٍ أَنَا فِي الْمَدِينَةِ بِمَنْزِلَةِ الشَّعْبَةِ أَنْتَقَلُّ حَتَّى أَرَى الرَّجُلَ مِنْكُمْ فَأَسْتَرِيحُ إِلَيْهِ).

هستیم، این ها از برکات امام صادق و شریعه ما هست.

۴ هزار شاگرد راوی که ابن عقده در مناقب نقل می‌کند که ۴ هزار راوی از حضرت روایت نقل کردند که در راس آنها زراره هست.

زراره دو ماه بعد از حضرت صادق زنده بود و از دنیا رفت، زراره تنها روایت فقهی را نقل نکرده، یک متکلم قوی بوده مثل برادرش حمران بن اعین که همینطور بود، اصلاً بیت اعین یک بیت رفیعی بوده.

سختی‌ها را تحمل کردند، گاهی خدمت حضرت باقر و امام صادق گریه می‌کردند اشک می‌ریختند که آقا برای ما سخت هست ما مورد شماتت هستیم، می‌فرمودند: صبر کنید، با مردم خوش رفتاری کنید،

در مساجد بروید با این‌ها نماز بخوانید، در تشییع جنازه این‌ها شرکت بکنید، به عیادت بیماران این‌ها بروید تا این دین امروز به دست ما رسید.

ذکر مصیبت

و انت السُّلالَةُ من هاشم

و انت المَهذب و الأَطهرون

و انتم كنوز من اشیا عكم

و انكم الصفو و الجوهر

بدن امام صادق را امروز تشییع کردند، همین که

کنار قبرستان بقیع رسید، ابوهریره عجلی شاعر بود

ایستاد دو تا بیت شعر خواند همه را منقلب کرد؛

صدا زد:

أَتَذُرُونَ مَا ذَا تَحْمِلُونَ إِلَى الثَّرَى

ثَبِيرًا ثَوَى مِنْ رَأْسِ عَلِيَاءَ شَاهِقٍ

غَدَاةَ حَثَا الْحَاثُونَ فَوْقَ صَرِيحِهِ

تُرَابًا وَ أُولَى كَانِ فَوْقَ الْمَفَارِقِ ۱.

شما این بدن را می‌برید دفن کنید به خاک
بسپارید؛ اما سزاوار است این خاک‌ها را بر سر
بریزید.

سزاوار است در ماتم این آقا و مصیبت این آقا
خاک بر سر کنید.

۱. بحار الانوار جلد ۴۷ صفحه ۳۳۳

شاید این عبارت را ابو هریره از فاطمه زهرا گرفته بود؛ فاطمه زهرا وقتی پیغمبر خدا را دفن کردند رو کرد به مردم و فرمود:

كيف أطابت نفوسكم أن تحثوا على رسول الله
صلى الله عليه وسلم التراب؟^۱

چطور دلتان آمد خاک روی بدن پیغمبر بریزید؟
نظیر این جمله را زین العابدین هم در قبر
بابایش گفت، صدا زد:

۱ . عوالم العلوم جلد ۱۱ صفحه ۸۱۳ (مستدرک الحاکم: (باسناده) عن أنس ، قال: قالت فاطمة عليها السلام: يا أنس، أطابت أنفسكم أن تحثوا التراب على رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم؛ قال: وقالت فاطمة عليها السلام: أبتاه أجا ربّا دعاه، يا أبتاه، من ربّه ما أدناه، يا أبتاه، جنّة الفردوس مأواه، يا أبتاه، إلى جبرئيل أنعاه.)

طوبى لِرِضٍ تَضَمَّنَتْ جَسَدَكَ الظَّاهِرِ. ١

خوشا به حال این زمینی که بدن تو را در بر گرفته!

اما یک وقت دیدند آقا ساکت شد، نگاه کردند

دیدند صورت...

ثم وضع خده علي منخره الشريف! ٢

١. مقتل الحسين مقرّم، ص ٣٢٠ (طوبى لِإِرْضٍ تَضَمَّنَتْ جَسَدَكَ الظَّاهِرِ، فَإِنَّ الدُّنْيَا بَعْدَكَ مُظْلِمَةٌ وَ الْآخِرَةُ بِنُورِكَ مُشْرِقَةٌ، أَمَّا اللَّيْلُ فَمُسَهَّدٌ وَ الْحُزْنُ فَسَرْمَدٌ، أَوْ يَخْتَارُ اللَّهُ لِإِهْلِ بَيْتِكَ دَارَكَ الَّتِي أَنْتَ بِهَا مُقِيمٌ وَ عَلَيْكَ مِنِّي السَّلَامُ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ).

٢. معالي السبطين: ٣٨:٢ (ثم وضع خده علي منخره الشريف وهو

يبكي ويقول: طوبى لأرض تضمنت جسدك الشريف، أما الدنيا فبعدك

مظلمة و الآخرة بنورك مشرقة، أما الحزن فسرمد و الليل فمسهد، حتي

يختار الله لي دارك التي أنت مقيم بها، فعليك مني السلام يا بن رسول الله

و رحمة الله و بركاته).

